

Jämställdhetsplan för SSAFF

Inledning

Alla som vill, oavsett nationalitet, etniskt ursprung, religion, ålder, kön eller sexuell läggning samt fysiska och psykiska förutsättningar, skall få lov att träna utan att känna sig utanför.

Är det inte så nu? Varför arbeta med jämställdhet?

Idrotten får allt svårare att behålla ungdomar i föreningsverksamhet och att engagera ledare och tränare.

Idrotten är lika viktig för kvinnor som för män, för flickor som för pojkar. Och alla är lika viktiga för idrotten. Därför ska det inom idrottsrörelsen finnas jämställdhet mellan könen. Men inte bara mellan olika kön utan också alla som vill, oavsett nationalitet, etniskt ursprung, religion, ålder, kön eller sexuell läggning samt fysiska och psykiska förutsättningar,

En jämställd idrott är en förutsättning för framgångsrik idrottsutveckling. Jämställdhet är inte bara ett viktigt krav från demokratisk utgångspunkt utan mycket, såväl forskning som enskilda människors erfarenheter, talar för att det främjar effektivitet och utveckling för både organisationer och individer.

Idrotten är Sveriges största folkrörelse, med en verksamhet som ska vara öppen för alla. Men idrotten har i hög grad sitt ursprung i en patriarkal struktur. Längre var flertalet idrotter öppna bara för män. Steg för steg, och i accelererande takt under de senaste årtiondena, har idrotten öppnats också för kvinnor. Ändå återstår mycket innan vi kan konstatera att vi har en jämställd idrott.

Idrottens snart 30-åriga erfarenhet av aktivt jämställdhetsarbete visar att det finns hinder men också fantastiska möjligheter. När det gäller det aktiva idrottandet kan vi glädjande nog konstatera att en positiv utveckling har skett under hela denna period. Flickor och kvinnor har ökat sin andel av deltagandet inom nästan alla idrotter. På elitnivå har kvinnliga idrottare blivit alltmer synliga.

Det finns på många håll goda ambitioner. Men vi kan inte blunda för att det även finns motstånd och missförstånd kopplat till jämställdhetsfrågan. Även med goda ambitioner kan brist på styrmedel, kunskaper och rutiner göra det svårt att synliggöra och åtgärda den ojämställdhet som råder.

Självklart påverkar också jämställdheten, eller bristen på jämställdhet, i samhället i stort utvecklingen inom idrotten. Värderingar och attityder formar samhället. Medias värderingar och spegling av idrottsutövningarna har stor betydelse. Men jämställdhet är också en kunskapsfråga. Den som har kunskap om den rådande könsordningen är bättre skickad att kritiskt granska och upptäcka till exempel hur kvinnor och män framställs i media och hur våra värderingar formar samhället. Och det är först när vi ser bristerna i jämställdheten som det finns möjlighet att göra något åt dem.

Sexualiseringen av det offentliga rummet diskuteras allt mer. Det är ett prioriterat område i regeringens handlingsplan för jämställdhet. Kvinnor och flickor objektifieras och sexualiseras i media och annonser. Också män objektifieras och sexualiseras. Det bidrar till att stärka fördomar och befästa ojämställdhet. Hur män och kvinnor framställs är en fråga också för idrotten.

Brist på jämställdhet, sexuella trakasserier och övergrepp är frågor som hänger samman. Mycket talar för att idrotten på dessa områden är en spegel av samhället i stort. Idrotten är vare sig bättre eller sämre. Åt ena sidan kan övergrepp och trakasserier förekomma i situationer som karaktäriseras av över- och underordning, exempelvis mellan tränare och idrottsutövaren. Å andra sidan skapar många vuxna inom idrotten en positiv gemenskap som innebär social kontroll och ett gott skydds nät.

Jag har aldrig fått bli diskriminerad! Det känns jävligt kränkande!!!

Övergripande mål:

- Jämnare könsfördelning på representativa och i beslutande positioner.
- Öka andelen kvinnliga ledare och tränare i ungdomsgrupper upp till elitnivå
- Öka andelen kvinnliga domare.
- Aktivt arbeta för att öka kompetensen i jämställdhet bland föreningar, distrikt och förbundsstyrelsen
- Det övergripande målet för idrottens jämställdhetsarbete är att kvinnor och män ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter på alla nivåer och inom alla områden.

Det ska finnas lika möjligheter för alla, oavsett kön, att utöva idrott. Det kräver att kvinnors och mäns idrottande värderas och prioriteras på ett likvärdigt sätt och att resurser fördelas rättvist. All verksamhetsplanering bör ske utifrån ett medvetet jämställdhetsperspektiv. Idrotten ska med en genomtänkt verksamhet påverka attityder och värderingar på ett positivt sätt. Om idrottsrörelsen lyckas med det kommer vi att få en idrott som är än mer utvecklande för både kvinnor och män.

• **Flickor och pojkar, kvinnor och män, ges lika möjligheter att utöva idrott.**

Ska få vara med i föreningsdriven idrottsverksamhet. Idrotten vill utforma verksamheten så att den ger alla som deltar en kamratlig och trygg social gemenskap. Det innebär att förutsättningarna för träning och tävling ska anpassas till flickors och pojkars, kvinnors och mäns behov och möjligheter. Aktiva kvinnor och män ska till exempel ha tillgång till tränare och ledare med grundläggande kunskap och kompetens om jämställdhet.

• **Kvinnors och mäns, flickors och pojkars idrottsutövning värderas lika och prioriteras på ett likvärdigt sätt.**

Det innebär till exempel att kvinnors och mäns idrottsutövning tilldelas resurser efter samma principer, när det gäller budget, träningsanläggningar, träningstider och liknande och att kvinnors och mäns idrottande får samma uppmärksamhet i forskning, information och arbetet mot massmedia. Det innebär också att idrottsrörelsen ska arbeta mot sexualiseringen inom idrotten, också i medierna.

• **Kvinnor och män har lika stort inflytande i beslutande och rådgivande organ.**

Det innebär att på alla beslutande och rådgivande nivåer bör kvinnor och män vara representerade med minst 40 procent. På högre befattningar inom idrottsrörelsen bör målet vara detsamma. Då tas både kvinnors och mäns kunskaper, erfarenheter och värderingar tillvara och får påverka kvinnors och mäns idrott.

• **Arbetsformer och fördelning av uppdrag utformas så att kvinnor och män får lika stora möjligheter att medverka.**

Det innebär att flickor och pojkar, kvinnor och män, ges samma möjligheter att utvecklas som aktiva, ledare, tränare, anställda och förtroendevalda. Kunskap kring jämställdhet måste ges hög prioritet. Det är viktigt att inse att också idrotten präglas av bristande jämställdhet och att medvetet och aktivt ta itu med detta problem. Bara en jämställd idrott präglas fullt ut av de demokratiska värderingar som är idrottens. Att männen i många sammanhang är normen är begränsande, inte minst för en folkrörelse, eftersom både män och kvinnor får underordna sig och att framförallt kvinnor ofta utestängs.

• **Jämställdhetsintegrering: jämställdhetsperspektivet ska vara införlivat i den dagliga verksamheten och genomföra alla verksamhetsområden.**

Jämställdhet skapas i vardagliga handlingar och genom beslut där både kvinnor och män deltar. Jämställdhetsintegrering förutsätter att det finns kunskap om jämställdhetsfrågor hos förtroendevalda, ledare, tränare och anställda på alla nivåer inom idrotten.

Motivering:

Det finns viktiga vinster att göra för svensk idrott om jämställdheten kan öka. De flestas erfarenhet är att könsblandade grupper är mer kreativa, utvecklande och effektiva än enkönade. Till det kommer att mäns och kvinnors erfarenheter av idrottande kan skilja sig åt. Till exempel kan det vara så att unga kvinnor oftare upplever en konflikt mellan könsidentitet och idrottande än vad unga män gör. Detta har visat sig vara en orsak till problem med ätstörningar som oftare uppträder hos unga kvinnor. Det är värdefullt med ledare som har egna erfarenheter och kompetens av vilka uttryck sådana konflikter kan ta sig, dvs. kvinnliga ledare.

Hur skall vi arbeta med Jämställdhet

Jämställdhet ska inte ses som en egen, speciell fråga vid sidan av andra, utan som en aspekt som genomförs hela verksamheten, dvs. att jämställdhet i större utsträckning ska ses som ett självklart inslag i såväl det dagliga arbetet som utvecklingsarbetet.

Jämnare könsfördelning på representativa och i beslutande positioner.

Öka andelen kvinnliga ledare och tränare i ungdomsgrupper upp till elitnivå samt öka andelen kvinnliga domare

- SSAFF skall utarbeta ett utbildnings- och diskussionsmaterial om jämställdhet som kan användas i distrikt och föreningar.
- Målet är att i de ledar- och tränarutbildningar som anordnas av Ssaff uppmärksammar bl a problem med sexuella trakasserier, diskriminering pga. sexuell läggning och ätstörningar.

ORDLISTA

Jämlikhet - avser rättvisa förhållanden mellan alla individer och grupper i samhället och utgår ifrån att alla människor har lika värde oavsett kön, etnicitet, sexuell läggning, social tillhörighet etc.

Ojämlikhet - avser orättvisa förhållanden eller diskriminering av individer och grupper i samhället på grund av kön, etnicitet, sexuell läggning, social tillhörighet etc.

Jämställdhet - anger målet. Rör relationen män och kvinnor. Att kvinnor och män ska ha samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter inom alla väsentliga områden i livet. Det gäller eget arbete och försörjning, inflytande i samhället, vård av hem och barn samt kroppslig integritet.

Ojämställdhet - anger den faktiska situationen. Att det inom såväl samhället som idrotten ännu inte uppnåtts jämställdhet.

Jämställd idrott - flickor och pojkar, kvinnor och män inom idrottsrörelsen ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter och ska dela inflytande och ansvar.

Könsmaktordning - Inom forskningen används begreppet könsordning (könsmaktordning). För att enklare förstås delas könsmaktordning in i tre delar: Antalsmässig fördelning mellan kvinnor och män, grad av segregering mellan könen i sysslor och hierarkisk fördelning av inflytande och makt mellan könen.

Könsperspektiv - att analysera vikten, innebörden och konsekvenserna av kön för en enskild individ och verksamhet.

Feminism - en medvetenhet och kunskap om den könsordning som innebär att män är överordnade och kvinnor underordnade i samhället och privatlivet, samt en strävan efter en maktförändring mot lika villkor för män och kvinnor.